

‘NIEUWE’ BRANDWEER VRAAGT MEER VAN OPERATIONEEL LEIDINGGEVENDEN

De brandweer staat voor een grote uitdaging. De huidige vormen van organisatie en taakuitvoering hebben hun langste tijd gehad. De brandweer heeft daarom in haar visie op de toekomst ‘de Brandweer over morgen’ bouwstenen voor een nieuwe brandweer beschreven. Bij deze vernieuwde brandweer hoort ook een herijking van het repressief optreden. Als leidende partij op het gebied van brandweert trainingen, neemt G4S het initiatief om haar trainingen inhoudelijk te vernieuwen en uit te breiden op het gebied van officierstrainingen. Dat doet G4S op basis van het besluitvormingsonderzoek uitgevoerd door de stichting Crisislab.

De visie van de NVBR zoals die beschreven is in ‘De brandweer over morgen’ geeft aan dat de omgeving waarin de brandweer opereert sterk is veranderd gedurende de laatste decennia. Daarom moet ook de brandweer haar repressief optreden herijken. Professor Helsloot van Crisislab zegt daarover: „De toename van het gebruik van brandbaar materiaal in steeds complexere gebouwen betekent dat de brandweer moet leren kijken in welke omstandigheden een binnenaanval mogelijk en zinvol is.”

De offensieve buitenaanval

Wanneer een binnenaanval niet meer mogelijk of zinvol is, kan een offensieve buitenaanval het middel zijn om toch het aantal slachtoffers en de brandschade zoveel mogelijk te beperken. Een kernelement van de offensieve buitenaanval is het zo snel mogelijk rookvrij maken van de brandende ruimtes om daarmee zowel de overlevingskans van slachtoffers –die in dikke rook nauwelijks gevonden kunnen worden en vrijwel geen overlevingskans hebben– te vergroten

als het risico op ongecontroleerde branduitbreiding door rookexplosies te verminderen. Helsloot: „Dit betekent dat het brandweerpersoneel goed getraind moet worden op het gebruik van de juiste tactieken als geforceerde ventilatie.”

Verantwoorde binnerval

Wanneer een binnenaanval wordt ingezet is het noodzakelijk om dit bekwaam en veilig te doen. Een essentieel onderdeel van bekwaamheid is realistische training op straalpijvoering. Maar er is meer

noodzakelijk, zo stelt Helsloot:

„Veiligheid vereist, zo heeft de brand in De Punt weer laten zien, dat het brandweerpersoneel getraind is op het handelen in nood-situaties. Zowel het terugtrekken bij plotselinge branduitbreiding als het redden van collega's in nood moet consequent worden getraind.”

De brandtechnisch manager

Een ingezette brandweereenheid heeft al zijn aandacht nodig voor het uitvoeren van zijn taak. Waar meer eenheden worden ingezet is het noodzakelijk tot coördinatie van die brandweereenheden te komen, daarvoor is een 'brand-technisch manager' noodzakelijk. Brandweerofficieren moeten realistisch voor deze taak getraind worden. Helsloot zegt hierover: „Al bij een langer durende inzet van één tankautospuiter geldt dat onvermijdelijke tijdscompressie en tunnelvisie optreedt bij het ingezette personeel. Brandweerofficieren moeten getraind worden om dit te onderkennen.”

Vernieuwde officierstraining

Helsloot: „Voor leidinggevend van de brandweer geldt dat er, net als voor alle experts die onder tijdsdruk moeten beslissen, in tegenstelling tot wat vroeger wel werd gedacht, geen tijd bestaat voor een uitgebreide analyse van de situatie en afgewogen besluitvorming: experts beslissen in fracties van seconden op basis van hun expertise. Training dient om die bijna onbewuste analyse en besluitvorming in te slijpen. Het onderzoek van Crisislab laat zien dat een belangrijke verbetering van de kwaliteit van leidinggeven kan worden verkregen door juist de andere elementen van de besluitvormingscyclus te trainen.” In de officierstrainingen van G4S wordt daarom vooral aandacht besteed aan het verbeteren van de factfinding (actief zoeken van informatie in plaats van reactief opereren), communicatie (gericht, geadresseerd en gemotiveerd) en monitoring (bewust en actief).

“Een essentieel onderdeel van bekwaamheid is realistische training op straalpijpvoering”

Samenvatting

Helsloot vat de opgave voor de nieuwe brandweer en de nieuwe brandweertaining samen: „De 'nieuwe' brandweerinzet kenmerkt zich door beter kijken naar nut en noodzaak van de binnenaanval en die waar mogelijk vervangen door de offensieve buitenaanval. De offensieve buitenaanval is het nieuwe instrument. Offensieve ventilatie en de daarbij behorende dakdoorbreking zijn bedoeld om zo snel mogelijk een leefbare atmosfeer binnen te krijgen. Voor de binnenaanval geldt dat de volgende aspecten beter beoefend moeten worden: straalpijpvoering, terugtrekken en procedure redding eigen personeel. Aansturing is noodzakelijk bij inzet van meer dan één eenheid en bij langer durende inzetten vanwege het optreden van tunnelvisie bij ingezette eenheden. Middels gerichte training moeten bevelvoerders en officieren vooral beter leren informatie te verzamelen, opdrachten te communiceren en ingezette acties te monitoren.”

G4S gebruikt de besluitvormingscyclus van Crisislab als basis voor haar trainingen van bevelvoerders en officieren. In de besluitvormingscyclus FABCM onderscheiden we de fasen:

- Factfinding, wat is er feitelijk bekend over de situatie?
- Analyse van de bekende feiten
- Besluitvorming op basis van de analyse
- Communicatie van besluiten naar diegenen die ze moeten uitvoeren
- Monitoring van de uitvoering van besluiten

G4S

Postbus 12630
1100 AP Amsterdam
Tel. (020) 430 75 00
info@nl.g4s.com
www.g4s.nl